

Non esse Messiam, eo quod ipsis templum et civitas hic ab Ezechiele descripta non edificata sit; tamen tamen fateptur urbem hanc cum templo spiritalem fore et mysticam, non corporalem. Ita R. Salomon hic fatetur, aitque: Omnia que in Ezechiele de Jerusalem scribuntur, de sancta civitate superna Jerusalem absque dubio intelligenda sunt. Idem docent Thalmudiste, quos citat Finus lib. II *Flagelli Judeor.* cap. viii, ubi per Jerusalem congregationem gentium ad Christum, sive universalem christianorum; per templum, congregationem sacerdotum; per portam clausam, B. Virginem accipiendam esse docet: Alioqui, inquit, civitas hæc mundi magnitudinem adæquaret, si non superaret. Quæ ratio non est solida: nam hæc 18 millia civitatis, quæ hic numerat Ezechiel, non sunt leucarum, ut ipse cum Rabbini censet, sed calamorum. Itaque civitas hæc cum 12 tribubus, sacerdotibus et Levitis symbolice significabat Ecclesiam cum 12 Apostolis, populo fideli, sacerdotibus et diaconis. Est in quadro posita, quia firmissima, ut porte inferi ei prevalere nequeant. A singulis lateribus habet tres portas: quia undique a quatuor mundi plagis ad illam concurrerunt et ingressu sunt gentes, idque per fidem SS. Trinitatis. Duodecim tribus sunt omnes fideles et christiani; hi enim sunt veri Israelite, filii Apostolorum, cives sanctorum, et domestici Dei. Nomen civitatis est *Dominus* (hebr. *Jehova*) *vbi dicitur*, quia in Ecclesia est Deus, qui est sumum et omnium rerum esse. Ibi est SS. Trinitas, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus. Ibi realiter et corporaliter in sacramento et sacrificio Eucharisticæ est Jesus Christus, Deus et homo. Quanta hæc dignitas! quanta consolatio! quantum presidium! quid enim deesse potest ei qui Deum habet!

Anagogice, hæc civitas cum 12 tribubus et poris significat Ecclesiam electorum triumphantium. Ita enim hic alludens, imò verba Ezechielis citans eam explicat S. Joannes, *Apocal.* xii, 10: Ostendit, inquit, mihi civitatem sanctam, Jerusalem descendentem de caelo a Deo, habentem claritatem Dei, etc. Et habebat murum magnum et altum, habentem portas duodecim, et nomina inscripta, quæ sunt nomina duodecim tribuum filiorum Israel. Ab Oriente portæ tres, et ab Aquilone portæ tres, et ab Austro portæ tres, et ab Occasu portæ tres. Civitas in quadro posita est, et longitudo ejus tanta, quanta et latitudo. Et mensus est murum ejus centum quadraginta quatuor cubitorum, mensura hominis, quæ est Angelus, etc. Vide ibi dicta, vide et ea quæ dixi *Numer.* II, sub finem. Castra enim 12 tribuum circa tabernaculum erant quasi urbs mobilis et castrensis, significans Ecclesiam militantem, quæ tendit ad triumphantem; idque arma manu decertans, et perumpens per medios hostes carnis, mundi et diaboli. Civitas Dei paradisi est, ubi vita, et gaudia æterna; civitas diaboli ter-

rus est, ubi mors, et tormenta æterna. Alterutra te manet. Deus, qui spiritus est incorporeus et immortalis, dedit tibi animam ad imaginem et similitudinem suam: animam incorpoream, immaterialem, spiritualem, itaque immortalem, ut eum colendo, amando, obediendo, pie, caste et sancte serviendo, paradisum et regnum ejus beatissimum, gloriosum et æternum assequeris; sin autem minatur tibi tartarum, et flammantia ac æternantia gehennæ incendia. In medio positus elige bonum, vel malum; vitam, vel mortem; cælum, vel tartarum; felicitatem, vel miseriam æternam. In mundo degis medius inter cælum et tartarum, quasi in hospitio, quasi in palæstra, quasi in theatro, quasi in civitate vanitatis; vides opes, delicias, honores statim evanescere; cur vanis, cur fluxis, cur momentaneis inhiis? O vana hominum spes, et res! o vana et miserabilis hominum conditio! Vana omnia sunt sub sole. Vides juvenem, vides juvenulam, ætate, forma, opibus, gratia, nobilitate florentem, hominem vides pulverem cras futurum. Mortalia omnia morte damnata sunt, ut vivas æternam. In cælis veritas est, sanctitas est, gaudium est, deliciae sunt, omne bonum est; quia *Dominus vbi dicitur*. Gloria et divitiæ in domo ejus. Civitas illa non eget sote, neque luna; nam claritas Dei illuminat eam, et lucerna ejus est Agnus; et ambulabunt gentes in lumine ejus, et reges terræ afferent gloriam suam et honorem in illum. Non intrabit in illam aliquid conquinatum, nisi qui scripti sunt in libro vite Agni. Ibi est vita sempiterna sempiternæ beatæ, ibi est certa securitas, secunda tranquillitas, tranquillæ jocunditas, felix æternitas, æterna felicitas; ubi amor est perfectus, timor nullus, dies æternus, jugis vigor, alacer motus, et unus omnium spiritus; quia *Dominus vbi dicitur*.

VIVE DEO, VIVE FELICITATI, VIVE ÆTERNITATI
(nullus labor durus, nullum tempus longum videri debet, quo gloria ÆTERNITATIS — acquiritur.
Breves virtutis labores æterna voluptas sequitur

He nunc fortes ubi celsa magni
ducit exempli via, cur inertes
Terga nullatis? superata velos
Fædera donat.

Beatus ero, si fuerint reliquæ seminis mei ad videndam claritatem Jerusalem. Porta Jerusalem ex sapphiro et smaragdo edificabuntur. Ex lapide candido et mundo omnes plateæ ejus sternerunt, et per vicos ejus alleluia cantabunt. Benedictus Dominus, qui exaltavit illam, et sit regnum ejus in seculum sæculorum super eam. Amen. Quoniam apud te, Domine, est fons vite, et in lumine tuo videbimus lumen. O quando hoc lumen illucescet? o quando inclinabuntur umbrae mortalitatis, et aspirabit dies divine immortalitatis? Quid enim mihi est in cælo, et a te quid volui super terram, Deus cordis mei, et pars mea Deus in ÆTERNUM?

DEI OPTIMI MAXIMI

CURRU CHERUBICO IMPIOS DEBELLANTIS,

DE HISQUE TRIUMPHANTIS, EX ORACULIS EZECHIELIS

I. Aperi sunt cæli, et vidi visiones Dei.

Et vidi, et ecce ventus turbinis veniebat ab Aquilone: et nubes magna, et ignis involvens, et splendor ignis circumitus ejus: et de medio ejus quasi species electri, id est de medio ignis.

Et in medio ejus similitudo quatuor animalium: et hic aspectus eorum, similitudo hominis in eis.

Quatuor facies uni, et quatuor pennæ uni.

Et vidi, et ecce manus missa ad me, in qua erat involutus liber: et expandit illum coram me, qui erat scriptus intus et foris: et scriptæ erant in eo lamentationes, et carmen, et vae.

III. Et comedi illud: et factum est in ore meo sicut mel dulce.

Ece dedi faciem tuam valentioræ faciæbus eorum, et frontem tuam durioræ frontibus eorum.

Ut adamantem, et ut silicem dedi faciem tuam; ne timeas eos, neque metuas a faciæ eorum: quia domus exasperans est.

IV. Pone sartagine ferream in murum ferreum inter te, et inter civitatem. Et dormies super latus sinistrum trecentis nonaginta diebus pro iniquitatibus domus Israel.

Deinde dormies super latus dextrum quadraginta diebus pro iniquitatibus domus Juda.

Et aquam mensuram bibes, sextam partem liti.

Panem subcineritium comedes, et stercore hominis operies illum.

Et dixi: A, a, Domine Deus, ecce anima mea non est polluta; et mortificum, et laceratum a bestis non comedi ab infancia mea usque nunc, et non est ingressa in os meum omnis caro immunda.

Et dixit ad me: Ecce dedi tibi finem bonum pro stercoreibus humanis: et facies panem tuum in eo.

V. Rades caput et barbam, ac pilos divides, tertiam partem igni combures, tertiam concides gladio, tertiam disperges in ventum.

Vivo ego, dicit Dominus, quia violasti sanctum meum, tertia pars tui peste morietur, tertia

gladio cadet, tertiam in omnem ventum dispergam.

Et eris opprobrium et blasphemia, exemplum et stupor in Gentibus.

VI. Montes Israel, audite verbum Domini: Ecce ego inducam super vos gladium; et disperdam excelsa vestra.

Et dabo cadavera filiorum Israel ante faciem simulacrorum vestrorum: et dispergam ossa vestra circum aras vestras.

Hæc dicit Dominus Deus: Percute manum tuam, et allide pedem tuum, et die: Heu, ad omnes abominationes malorum domus Israel: quia gladio, fame, et peste ruitis.

VII. Hæc dicit Dominus: Finis venit, venit finis super quatuor plagas terre.

Ornamentum molitium sanctorum in superbiam posuerunt, et imagines simulacrorum fecerunt ex eo.

Propterea dabo illud in manus alienorum ad diripiendum, et impiis terræ in prædam, et contaminabunt illud.

VIII. Emissa manus, et spiritus elevavit me inter cælum et terram, et adduxit me in Jerusalem.

Et ibi ab Aquilone portæ altaris idolum zeli in introitu.

Et dixi: Videbis abominationes majores.

IX. Dixit Dominus scriptori vestro lineis: Transi per nam civitatem in medio Jerusalem: et signa thau super frontes virorum generationis, et dolentium super cunctis abominationibus quæ fiunt in medio ejus.

Deinde dixit sex viris, quorum quisque habebat vas interfectionis in manu: Transite per civitatem sequentes eum, et percute: non parcat oculus vester, neque misereamini.

X. Vidit Cherubim, et super ea ornamentum, et solum ex sapphiro.

Et extendit Cherub manum de medio Cherubim ad ignem qui erat inter Cherubim: et sumpsit, et dedit in manus ejus, qui indutus erat lineis: qui accipiens egressus est.

XI. Cogitant filii Israel, dicentes: Nonne dudum

Et traduxit me per aquam usque ad talos.
Rursusque mensus est mille, et traduxit me
per aquam usque ad genua.

Et mensus est mille, et traduxit me per aquam
usque ad renes. Et mensus est mille, torrentem,
quem non potui pertransire: quoniam intumue-
runt aquae profundi torrentis, qui non potest
transvadari.

Cumque me convertissem, ecce in ripa torren-
tis ligna multa nimis ex utraque parte.

XLVIII. Et hi egressus civitatis: A plaga Septen-
trionali quingentos et quatuor millia mensurabis.

Et porta civitatis ex nominibus tribuum Israel,
porta tres a Septentrione, porta Ruben una, porta
Juda una, porta Levi una.

Per circuitum, decem et octo millia; et nomen
civitatis ex illa die, Dominus ibidem.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto: sicut
erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula
saeculorum. Amen.

INDEX

LOCORUM SACRÆ SCRIPTURÆ

QUE HIS ET JEREMIAN ET EZECHIELEM COMMENTARIIS ILLUSTRANTUR, VEL OBITER EXPLICANTUR.

Prior numerus paginam, secundus columnam, ubi unicus tantum occurrit numerus, ad præcedentem referri
signum est.

EX VETERI TESTAMENTO.

EX GENESI.

Cap. XIII, vers. 9. Si tu ad dexteram iveris, ego ad si-
nistram pergam, pag. 486, col. 2.

EX EXODO.

Cap. XXXI, vers. 12. Novi te ex nomine, 487, 5.

EX LIBRIS REGUM.

Lib. I Reg. cap. II, vers. 5. Quæ multos habebat filios in-
firmata est, 641, 1.

Ibid. Donec sterilis peperit plurimos, 126, 2.

— xxvi, 8. Per diem eum lancea semel et secundo, opus
non erit, 550, 2.

Lib. II, cap. viii, vers. 2. Mensus est eos funiculo,
coæquans terræ; mensus est autem duos funiculos:
unum ad occidentum, et unum ad vindicandum, 373, 1.

Lib. IV, cap. xxi, vers. 13. Extendam super Jemsalem
funiculum Samarie, et pondus domus Achab, 873, 1.

EX LIBRIS PARALIPOMENON.

Lib. I, cap. xxviii, vers. 18. Similitudo quadrigæ Cheru-
bim extendentium alas, 493, 2.

EX LIBRO JUDITH.

Cap. xvi, vers. 28. Mansit autem in domo viri sui annos
centum quinque, 193, 2.

EX LIBRO JOB.

Cap. III, vers. 9. Pererat dies in quæ natus sum, 162, 2.

xx, 29. Hæc est pars hominis impij a Deo, 391, 2.

EX PSALMIS.

Psal. xvii, vers. 26. Cum sancto sanctus eris, et cum
viro innocente innocens eris, et cum perverso perverteris,
598, 2.

xxxii, 8. In capite libri scriptum est de me, 517, 1.

lii, 8. Abyssum abyssum invocat, in voce cataractarum
torum, 550, 2; 690, 1.

lxvii, 9. Posuerunt in cælum os suum, et lingua eorum
transiit in terra, 748, 2.

cxv, 6. Judicabit in nationibus, implebit ruinas, 653, 1.

cxiii, 1. In exitu Israel de Ægypto, etc. Facta est Judæa
sanctificatio ejus, 454, 4.

cxviii, 83. Factus sum sicut uter in pruina, 384, 1.

cxliii, 1. Ecce quam bonum et quam jucundum,
648, 1.

EX PROVERBIIS SALOMONIS.

Cap. I, vers. 9. Ut addatur gratis capiti tuo, et torques
collo tuo, 611, 4.

v, 15. Bibe aquam de cisterna tua, et fluenta putei tui,
etc., 34, 1.

viii, 30. Ludens coram eo omni tempore, ludens in
orbe terrarum, 441, 1.

x, 4. Qui nititur mendacis, hic pascit ventos, 417, 1.

xx, 21. Oculum videntem, et aurem audientem Domi-
nus fecit utrumque, 587, 1.

xxvi, 16. Sapientior sibi piger videtur septem lo-
quentibus sententias, 126, 2.

xxxii, 24. Cingulum tradidit Chananeo, 615, 2.

EX CANTICO CANTICORUM.

Cap. viii, vers. 6. Pone me ut signaculum super cor
tuum, ut signaculum super brachium tuum, 138, 1.

EX ECCLESIASTICO.

Cap. xx, vers. 9. Est inventio in deliramentum, 441, 2.

xxi, 29. In ore fatuorum cor illorum, et in corde sa-
pientium os illorum, 753, 2.

xxiv, 4. Multi quasi inventionem astinaverunt fastus,
441, 2.

xxix, 9. Qui a ventre matris consecratus est propheta,
15, 2.

Loca quæ ex Prophetis majoribus extra ordinem ex-
ponuntur.

EX ISAIA.

Cap. II, vers. 9. Agnitio vultus eorum respondit eis,
121, 1.

xxvi, 19. Vivent mortui mei, interfecti mei resurgent,
expergiscimini et laudate qui habitatis in pulvere, quia
ros lucis, ros tui, 759, 1.

xxviii, 1. Morieris, et non vives, 883, 2.